

362

El fadristern

(ALDC, III, 517. El fadristern)

L'enunciat es refereix al 'fill no hereu que, sobretot al Principat, no tenia dret a quedar-se a la casa pairal en casarse o en morir el pare'. *Fadri extern* 29 i, per aglutinació, *fadristern* es componen de *fadri* 33, 49, 51, 57 (veg. mapa 343) –mot oposat a *hereu*– i de l'adj. *extern*, és a dir, de fora, car aquell ha de marxar de la casa quan es dona una de les circumstàncies exposades abans; semblantment, *fill extern* 14, 16, 17, 133, i *extern* 126, 127, 129. *Cabaler* és un der. de *cabal* (< llat. vg. CAPALE, der. de CAPUT) 'capital, béns' que els pares li donen "perquè pugui negociar i fer-se un patrimoni" (DCVB); en relació amb aquesta part d'herència es troba *llegítima* (pron. [lədʒit'ímə] 82) 'porció d'herència assignada per llei i de la qual no pot disposar el testador', que ha donat els der. *llegitimant* 81 i *fill legitimari* 83, 84, 146; també *llegat* 74, 78 i *llegatari* 73. Altres mots: *oncle* 41 i *tion* 102, perquè és germà de l'hereu o del primogènit i en relació amb el nebot; *bord* 75, 78

(< llat. vg. BŪRDUS 'mul' → 'que no pot tenir descendència'), i *bordegàs* 136, der. de l'anterior més l'infix *-eg-* i el sufix intensiu *-às* (< llat. -ACEU), un i altre a partir de la idea de 'que no dona fruit, que no té fills' aplicat al germà que no s'ha casat, i d'aquí, *solter* 89 (veg. mapa 343); *segon* (i *segundo* 106, *segundó* 118, castellanismes), *mitjà* 42, 67, *petit* 42, *menor* 43, *xic* 167, *xiquet* 167, 171, *xicotet* 157, i el gal·licisme *cadet* 1, 4 'fill petit' són mots no específics referits a l'edat dels no primogènits.

Notem: 1) l'absència de designació en val. perquè no es coneix el costum de l'hereu; 2) el predomini de *fadristern* en cat. central enfront de *cabaler*, propi, *grosso modo*, del cat. nord-occidental.

Són normatius *fadristern*, *fadri extern* i *cabaler*, des del DG₁, 1932.

